

INFORMÁCIA O PRÍPRAVE NÁVRHU PARTNERSKEJ DOHODY SR NA ROKY 2021 – 2027 a NÁVRH ROZDELENIA NÁRODNEJ ALOKÁCIE

1. INFORMÁCIA O PRÍPRAVE NÁVRHU PARTNERSKEJ DOHODY SR NA ROKY 2021 – 2027

1.1 Kontext EÚ

Európska komisia (ďalej len „EK“) zverejnila v máji 2018 **návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 (ďalej len „VFR“), ako aj návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027. Aktualizovaný balík legislatívy** pre nové programové obdobie 2021 – 2027 bol zverejnený 29. 5. 2020, vrátane predstavenia **Nástroja EÚ pre budúce generácie** (ďalej len „NGEU“), ako reakcia na vzniknutú krízovú situáciu. Návrh VFR bol schválený **17. 12. 2020** (EÚ, Euratom 2020/2093), návrh NGEU bol schválený **14. 12. 2020** (EÚ 2020/2094). V súčasnom období prebieha **prerokovanie legislatívy v Európskom parlamente** (výbory REGI, EP EMPL), ako aj jazykové úpravy, následne budú legislatívne návrhy predložené na formálne schválenie v pléne Európskeho parlamentu. Predpokladaný termín nadobudnutia **účinnosti legislatívy** politiky súdržnosti 2021 – 2027 je **jún 2021**.

V zmysle návrhu legislatívy EÚ:

- Bolo stanovených päť cieľov politiky súdržnosti: **1. Inteligentnejšia a konkurencieschopnejšia Európa, 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa, 3. Prepojenejšia Európa, 4. Sociálnejšia Európa, 5. Európa bližšie k občanom.**
- Jednotlivé členské štáty EÚ majú **povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva**. Partnerská dohoda je základným strategickým dokumentom na využívanie fondov politiky súdržnosti v programovom období 2021 – 2027 účinným a efektívnym spôsobom.
- Zavádzajú sa **základné podmienky** (v období 2014 – 2020 definované ako ex ante kondicionality), ako jeden z nástrojov na zabezpečenie úspešnej implementácie a výsledkovo orientovaného mechanizmu implementácie politiky súdržnosti EÚ. Ide o súbor legislatívnych, koncepčných a strategických podmieneností.

EK zverejnila vo februári 2019 dokument **Správa o Slovensku 2019**. Súčasťou tohto dokumentu je **Príloha D**, ktorá obsahuje konkrétne investičné potreby a oblasti, do ktorých by, podľa EK, malo Slovensko smerovať zdroje z fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027. Týmto EK poskytla základ pre dialóg o programovaní fondov politiky súdržnosti EÚ na budúce programové obdobie.

1.2 Proces identifikácie investičných priorít

Po zverejnení prílohy D Správy o Slovensku 2019, začal prebiehať aj na vnútroštátnej úrovni proces identifikácie investičných priorít SR pre využitie fondov politiky súdržnosti 2021 – 2027 v rámci jej piatich cieľov, v úzkej spolupráci s expertmi Slovenskej akadémie vied (SAV). Tento proces pozostával z viacerých etáp a dôležitých krokov:

- Zapojenie odbornej verejnosti, vecne príslušných rezortov a zástupcov územnej samosprávy do širšej identifikácie investičných potrieb SR prostredníctvom **odborných analytických postupov** (online dotazníkový prieskum, návrhové listy, analytický hierarchický proces).
- Vypracovanie **Východiskového návrhu priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027**, ktorý bol schválený v októbri 2019 Radou vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027.
- **Neformálny dialóg so zástupcami EK** k prvotnému návrhu investičných priorít (december 2019 a február 2020).
- Aktualizácia návrhu investičných priorít SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti v nadväznosti na pripomienky zástupcov EK, Programové vyhlásenie vlády SR 2020 – 2024 a ďalšie vecne príslušné sektorové analytické podporné podklady – vypracovanie **Návrhu priorít pre Partnerskú dohodu SR na roky 2021 – 2027** (ďalej len „PD SR“).
- V zmysle uznesenia vlády SR č. 329 z 27. 5. 2020 boli určení rezortní koordinátori zodpovední za proces prípravy priorít PD SR. Od marca 2020 – doposiaľ sa uskutočnilo okolo 100 stretnutí s jednotlivými rezortmi.
- **Široká diskusia so socioekonomickými partnermi** prostredníctvom online zasadnutia pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+, online konzultácie so zástupcami strešných organizácií a platforiem mimovládnych neziskových organizácií a prostredníctvom **Národnej konzultácie k eurofondom 2021 – 2027 (november – december 2020)**.
- **Stretnutia** podpredsedníčky vlády SR a ministerky investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie **so všetkými ministrami, ktorých rezorty budú zapojené do implementácie zdrojov EÚ zahrnutých v rámci PD SR** (v dňoch 8. – 11. 2. 2021). Predmetom rokovaní bol návrh priorít financovaných z fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027, ako aj plnenie základných podmienok. V priebehu marca a apríla 2021 prebiehali ďalšie rokovania podpredsedníčky vlády SR a ministerky investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie s predsedom vlády SR, jednotlivými ministrami, ako aj na úrovni koalície rady.
- Vypracovanie materiálu na rokovanie vlády SR **„Informácia o postupe plnenia základných podmienok pre implementáciu politiky súdržnosti EÚ po roku 2020 v podmienkach Slovenskej republiky“**.

Vzhľadom na fakt, že SR bude mať v nasledujúcich rokoch možnosť využívať aj zdroje Európskeho mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, prebiehajú od októbra 2020 intenzívne rokovania Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (ďalej len „MIRRI SR“) s Ministerstvom financií SR (ďalej len „MF SR“) a príslušnými rezortami s cieľom efektívneho **nastavenia synergií a komplementarít medzi PD SR a Plánom obnovy a odolnosti SR** (celkovo sa uskutočnilo vyše 30 stretnutí).

1.3 Návrh priorít Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027

V partnerskom procese identifikovaný **návrh prioritných oblastí podpory** v rámci 5 cieľov politiky súdržnosti zameriava intervencie z fondov politiky súdržnosti nasledovne:

- 1. Inteligentnejšia a konkurencieschopnejšia Európa** – rozvoj a zlepšovanie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií; využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády; posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä MSP, vrátane produktívnych investícií; rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ.
- 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa** – energetická efektívnosť a zníženie emisií skleníkových plynov; podpora energie z obnoviteľných zdrojov energie; rozvoj inteligentných energetických systémov a sietí; adaptácia na zmenu klímy, prevencia rizík a odolnosti voči katastrofám; zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd; prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo; zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb; zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží; zlepšenie kvality ovzdušia; podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility.
- 3. Prepojenejšia Európa** – cestná doprava; železničná doprava; vodná doprava; a to v členení na TEN-T (európske koridory) a mimo TEN-T (národná a regionálna infraštruktúra).
- 4. Sociálnejšia Európa** – adaptabilný a prístupný trh práce; kvalitné inkluzívne vzdelávanie; záruka pre mladých; aktívne začlenenie a dostupné služby; potravinová a materiálna deprivácia; sociálne inovácie a experimenty.
- 5. Európa bližšie k občanom** – budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov; kvalitnejšie verejné politiky a otvorené vládnutie; prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov; regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas; zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch.

Podrobnejší popis jednotlivých prioritných oblastí podpory je uvedený v návrhu PD SR, ktorý je **prílohou** tohto materiálu.

1.4 Štruktúra návrhu Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027

Štruktúra PD SR vychádza z čl. 8 a prílohy II návrhu Nariadenia EP a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom, rybárskom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „všeobecné nariadenie EÚ“). PD SR má byť strategickým a výstižným dokumentom, ktorý by nemal mať viac ako 35 strán.

Návrh prioritných oblastí podpory z fondov politiky súdržnosti v rámci jednotlivých jej cieľov aj so zdôvodnením je súčasťou úvodných 2 častí PD SR.

PD SR celkovo obsahuje 12 častí - bodov¹:

¹ V zmysle návrhu všeobecného nariadenia EÚ – analýza finálneho kompromisného textu (6180/21) z 25.2.2021

1	Výber cieľov politiky a špecifického cieľa FST (čl. 8(a) návrhu všeobecného nariadenia EÚ)
2	Popis priorít a opatrení, koordinácia a komplementarita (čl. 8(b)(i)-(iii) návrhu všeobecného nariadenia EÚ)
3	Príspevok na rozpočtovú záruku v rámci InvestEU (čl. 8(e); čl. 10(a) návrhu všeobecného nariadenia EÚ)
4	Transfery (čl. 8(d), čl. 105 návrhu všeobecného nariadenia EÚ, čl. 21, 21a návrhu všeobecného nariadenia EÚ, čl. 105(3) návrhu všeobecného nariadenia EÚ)
5	Spôsob aplikácie technickej pomoci (čl. 8(d bis) návrhu všeobecného nariadenia EÚ)
6	Tematická koncentrácia (čl. 3(2a) návrhu nariadenia o EFRR a KF, čl. 8(c) návrhu všeobecného nariadenia EÚ, čl. 7 návrhu nariadenia o ESF+)
7	Predbežné finančné alokácie na podporované ciele politiky a špecifický cieľ FST (čl. 8(c) návrhu všeobecného nariadenia EÚ)
8	Zoznam plánovaných operačných programov zahrnutých v PD SR s plánovanými finančnými alokáciami, (čl. 8; čl. 104 návrhu všeobecného nariadenia EÚ)
9	Plánované opatrenia na posilnenie administratívnych kapacít (čl. 8(g), návrhu všeobecného nariadenia EÚ)
10	Integrovaný prístup zohľadňujúci demografické výzvy a/ alebo špecifické potreby regiónov a oblastí (čl. 8(ga), návrhu všeobecného nariadenia EÚ, čl. 8a návrhu nariadenia o EFRR a KF)
11	Odpočet plnenia základných podmienok (dobrovoľné) (čl. 8, návrhu všeobecného nariadenia EÚ)
12	Predbežný cieľ v oblasti zmeny klímy (čl. 4(2) návrhu všeobecného nariadenia EÚ)

1.5 Ďalšie kroky prípravy Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027

K PD SR prebieha od decembra 2020 **proces posudzovania vplyvov na životné prostredie** - Strategické hodnotenie životného prostredia (SEA) podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Po ukončení procesu SEA bude PD SR predložená na rokovanie vlády SR spolu so záverečným stanoviskom Ministerstva životného prostredia SR k vplyvom strategického dokumentu na životné prostredie.

Predloženie PD SR na rokovanie vlády SR a jej následné oficiálne predloženie EK závisí, okrem iného, aj od schválenia legislatívy EÚ pre politiku súdržnosti na obdobie 2021 – 2027 (predpokladaný termín účinnosti legislatívy EÚ je jún 2021).

S cieľom pripraviť kompletnú PD SR v zmysle stanovenej štruktúry je potrebné **dosiahnuť dohodu na národnej úrovni k návrhu rozdelenia finančných prostriedkov z fondov politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027. V tejto súvislosti sa požaduje rozhodnutie o využití legislatívnej možnosti presunu finančných prostriedkov**

(transferov) a následne aj rozhodnutie o rozdelení alokácií pre oprávnené oblasti podpory jednotlivých cieľov politiky súdržnosti.

Návrhu potrebných rozhodnutí v súvislosti s možnosťou transferov sa venuje časť 2 tohto materiálu, návrhu prerozdelenia alokácie medzi jednotlivé ciele politiky súdržnosti nadväzne na rozhodnutia o transferoch sa venuje časť 3 tohto materiálu.

2. FINANČNÁ ALOKÁCIA SR Z POLITIKY SÚDRŽNOSTI EÚ NA ROKY 2021 - 2027

Slovenská republika bude mať možnosť čerpať z VFR a krízového rozpočtu EÚ 2021 – 2023 NGEU zdroje v objeme **26,1 mld. EUR** (vyjadrené v bežných cenách). Z tejto celkovej sumy zdrojov EÚ bude SR čerpať:

49 % - 12,8 mld. EUR prostredníctvom politiky súdržnosti² (gestor MIRRI SR),

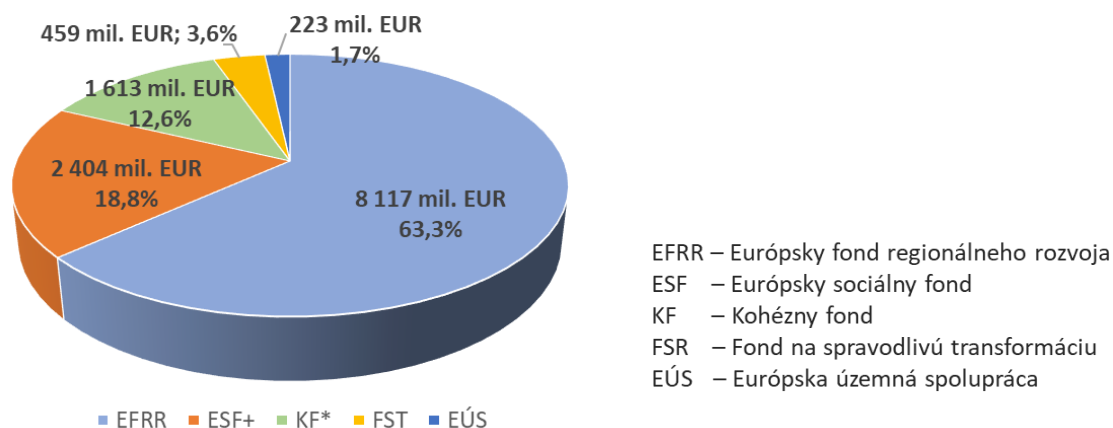
24 % - 6,4 mld. EUR prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (gestor MF SR),

19 % - 4,9 mld. EUR prostredníctvom spoločnej poľnohospodárskej politiky (gestor Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR),

8 % - 2 mld. EUR prostredníctvom iných programov (napr. Erasmus, Connecting Europe Facility, Digital Europe a pod.) – o tieto zdroje musí SR súťažiť v celoeurópskych výzvach.

Celková alokácia zdrojov politiky súdržnosti EÚ 2021 – 2027 (eurofondov) pre SR na základe schváleného VFR a NGEU je **12,8 mld. EUR**.

Rozdelenie zdrojov pre SR podľa jednotlivých fondov (bežné ceny):

* alokácia KF po znížení o 497 mil. EUR (transfer do Nástroja na prepájanie Európy / CEF) – ide o povinný transfer v zmysle legislatívy EÚ (z pôvodnej sumy KF 2 110 mil. EUR)

Názov fondu		Alokácia (mil. EUR)
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja	8 117
ESF+	Európsky sociálny fond plus	2 404

² SR má vyčlenenú **3. najväčšiu alokáciu politiky súdržnosti v EU27**. Slovensko vyjednálo 2 354 EUR na obyvateľa na 7 rokov (suma v bežných cenách za 7-ročný rozpočet EU). HU je na 5. mieste (2 310 EUR), CZ na 8. mieste (2 032 EUR) a PL na 10. mieste (1 956 EUR).

KF	Kohézny fond	1 613
FST	Fond na spravodlivú transformáciu	459
EUS	Európska územná spolupráca (programy Interreg)	223
ENRAF*	Európsky námorný, rybársky a akvakultúrny fond	15
Spolu		12 831

* ENRAF nie je súčasťou fondov politiky súdržnosti, je však zahrnutý v PD SR

2.1 Legislatívne podmienky a východiská pre prerozdelenie národnej alokácie

1. Tematické obmedzenia/viazanosti:

V politike súdržnosti EÚ 2021 – 2027 majú vlády všetkých členských štátov EÚ-27 výrazne menší priestor na rozhodnutia o nasmerovaní investícií ako v prípade využitia zdrojov cez Plán obnovy a odolnosti SR. Prostredníctvom mnohých podmienok je adresne viazaných približne **70-75 %** celkovej alokácie politiky súdržnosti. Ide o nasledovné obmedzenia, ktoré musia členské štáty rešpektovať:

Tematická koncentrácia EFRR

Ustanovenia čl. 3 ods. 2a návrhu nariadenia EFRR a KF vyžadujú špecifikovať, či sa uplatňuje tematická koncentrácia na národnej, alebo na regionálnej úrovni. Taktiež je možné využiť možnosť, aby zdroje KF prispievali k plneniu tematickej koncentrácie.

Podmienky tematickej koncentrácie EFRR

Menej rozvinuté regióny		Viac rozvinuté regióny	
Cieľ politiky	Podiel alokácie	Cieľ politiky	Podiel alokácie
1	min 25 %	1 + 2	min 85 %
2	min 30 %	z toho 2	min 30 %

Tematická koncentrácia ESF+

Ustanovenia čl. 7 návrhu nariadenia ESF+ vyžadujú dodržať nasledovné špecifické pravidlá tematickej koncentrácie:

Priorita	Podmienka tematickej koncentrácie (% alokácie) *
Detská chudoba	<ul style="list-style-type: none"> min 5 % - pre členský štát nad priemerom AROPE EU (2017 – 2019) – v prípade SR sa neaplikuje; členský štát je povinný vyčleniť primeranú sumu na vykonávanie záruky pre deti – v prípade SR sa aplikuje

Sociálne začlenenie, vrátane integrácie migrantov	min 25%
Podpora osôb v hmotnej núdzi	min 3%
Aktivity na podporu mladých ľudí vo veku 15 až 29 rokov, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET)	<ul style="list-style-type: none"> min 12,5 % na opatrenia v rámci záruky pre mladých - v prípade členského štátu nad priemerom NEET EU (2017 – 2019) – v prípade SR sa aplikuje
Sociálni partneri	<ul style="list-style-type: none"> min 0,25 % pre členský štát, ktorý má referenciu v špecifických odporúčaníach pre krajinu - v prípade SR sa neaplikuje

Podpora cieľa EÚ v oblasti zmeny klímy

Podľa recitálu 6 návrhu nariadenia o EFRR a KF je stanovený celkový cieľ príspevku v oblasti zmeny klímy:

Fond	príspevok v oblasti zmeny klímy
EFRR	30 %
KF	37 %

Koeficienty pre výpočet podpory cieľov v oblasti zmeny klímy pre jednotlivé kategórie intervencií sú definované v prílohe 1 všeobecného nariadenia EÚ.

Rozdelenie zdrojov Kohézneho fondu

Podľa čl. 5 návrhu nariadenia o EFRR a KF členské štáty zabezpečia primeranú rovnováhu medzi investíciami do oblasti životného prostredia (cieľ 2) a do oblasti dopravy (cieľ 3) na základe investičných a infraštruktúrnych potrieb špecifických pre danú krajinu.

Podpora udržateľného rozvoja miest

Podľa čl. 9 návrhu nariadenia o EFRR a KF členský štát vyčlení – **8 % zdrojov EFRR** na udržateľný mestský rozvoj.

2. Možnosť uplatnenia presunu finančných prostriedkov (transferov)

V zmysle legislatívy pre politiku súdržnosti EÚ 2021 – 2027 majú členské štáty viacero možností flexibility pri rozhodnutí o využití zdrojov tejto politiky. Všetky transfery, okrem transferu medzi kategóriami regiónov, je možné vykonať na začiatku, ako aj v priebehu implementácie programového obdobia. Transfer medzi kategóriami regiónov je možné vykonať na začiatku programového obdobia alebo počas strednodobého hodnotenia v roku 2024. Ide o nasledovné možnosti transferov finančných prostriedkov:

Uplatnenie transferov medzi fondmi/nástrojmi EÚ (čl. 21 - 21a návrhu všeobecného nariadenia EÚ)

- a) **presuny do priamo riadených nástrojov** (napr. Horizon, InvestEU, Plán obnovy a odolnosti SR) – **najviac 5 % z celkovej počiatkovej národnej alokácie fondov EÚ**
- b) **presuny v rámci zdieľaného riadenia** (z EFRR, ESF+, KF, ENRAF do ISF, AMF, BMVI, ENRAF) – **najviac 5 % počiatkovej alokácie fondu**
- c) **presuny v rámci národnej obálky medzi EFRR, KF a ESF+** – **najviac 20 % z počiatkovej národnej alokácie fondu EÚ**
- d) **dobrovoľný transfer do FST z EFRR/ESF+ v objeme max. 3-násobku zdrojov z VFR národnej alokácie pre FST**

Realizácia transferov medzi kategóriami regiónov (čl. 105(1)(a) návrhu všeobecného nariadenia EÚ)

- z menej rozvinutých regiónov do viac rozvinutých regiónov **najviac 5 % + dodatočných 10 % pre kohézne krajiny** iba do cieľa 1 a cieľa 2 politiky súdržnosti

3. Spôsob aplikácie technickej pomoci

Ustanovenia čl. 8 návrhu všeobecného nariadenia EÚ umožňujú členským štátom výber formy príspevku na technickú pomoc, prípadne predbežné pridelenie finančných prostriedkov z každého z fondov, na ktoré sa vzťahuje PD SR a rozdelenie finančných zdrojov podľa programu a kategórie regiónov.

Fond	Podiel zdrojov alokovaných na technickú pomoc
EFRR	3,5 %
KF	2,5 %
ESF+	4 %
FST	4 %
EÚS	7 %
ENRAF	6 %

4. Spolufinancovanie

V prípade politiky súdržnosti musia byť zdroje z rozpočtu EÚ povinne doplnené národným spolufinancovaním. Maximálna miera spolufinancovania zo zdrojov EÚ je v zmysle návrhu všeobecného nariadenia EÚ stanovaná pre menej rozvinuté regióny vo výške 85 % a pre viac rozvinuté regióny vo výške 40 % (v prípade SR ide o región Bratislavského kraja).

2.2 Návrh rozhodnutí v súvislosti s potrebným rozdelením národnej alokácie SR podľa jednotlivých fondov a cieľov politiky súdržnosti 2021 – 2027

Výsledok vyjednávania vlády SR a EK o rozdelení alokácie vyčlenenej pre SR na jednotlivé oblasti bude predmetom formálneho schválenia obidvoch zmluvných strán. Nato, aby SR mohla predložiť EK Partnerskú dohodu aj s rozdelením alokácií fondov medzi jednotlivé ciele politiky súdržnosti, je potrebné urobiť nasledovné rozhodnutia:

Rozhodnutie č. 1: Presun 1 050³ mil. EUR, t. j. 10 % z alokácie SR pre menej rozvinuté regióny výlučne na projekty realizované v Bratislavskom kraji (BSK), ktorý reprezentuje viac rozvinutý región, na úkor alokácie vyčlenenej pre celé územie Slovenska s výnimkou BSK (menej rozvinuté regióny EÚ).

Zdôvodnenie:

- Veľmi nízka alokácia vyčlenená pre BSK – **20,4 mil. EUR;**
- Na území BSK vzniká takmer **30 % HDP krajiny**, pričom z rozvoja BSK vo veľkej miere profitujú aj ostatné regióny Slovenska („spill-over-effect“);
- BSK dlhodobo figuruje medzi 10 najrozvinutejšími regiónmi EÚ podľa HDP na obyv. v PKS. **Výška HDP však nie je premietnutá do úrovne hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja regiónu;**
- BSK je **centrom rozvoja vedy a výskumu** na Slovensku (kraj disponuje viac ako 50 % celoslovenských vedecko-výskumných kapacít a generuje viac ako 70 % všetkých vedeckých výstupov SR), má preto najvhodnejšie predpoklady pre komercializáciu výsledkov výskumu a vývoja, z ktorej môžu benefitovať podniky vo všetkých regiónoch SR);
- V rámci **BSK žije a pracuje veľká časť populácie celého Slovenska** a pôsobia tu významní zamestnávateľia, ako aj inštitúcie celoštátneho významu;
- BSK napriek svojej štatistickej rozvinutosti čelí veľkým vnútroregionálnym rozdielom (hlavné mestá SR versus rurálne okresy Malacky, Pezinok a Senec) a vážnym štrukturálnym výzvam v oblastiach:
 - **životného prostredia** (napr. existencia veľkého množstva environmentálnych záťaží, nelegálnych skládok, potreba ochrany vôd na Žitnom ostrove, potreba investícií do zlepšenia kvality ovzdušia a znižovania energetickej náročnosti budov);
 - **energetickej efektívnosti a OZE** (potreba zabezpečenia plnenia národných cieľov a záväzkov v oblasti energetickej efektívnosti a OZE aj prostredníctvom opatrení realizovaných v podnikoch a prevádzkach, vo verejnom sektore či energetickej infraštruktúre aj na území BSK);
 - **mestskej mobility** (potreba riešenia zlej dopravnej situácie, dobudovanie električkových tratí, podpora nemotorovej dopravy a pod.);
 - **sociálnej oblasti** (potreba dobudovania kapacít v materských škôlkach, sociálnej a zdravotníckej infraštruktúre).
- BSK má **dlhodobé skúsenosti s realizovaním projektov** financovaných z fondov EÚ (v PO 2007 – 2013 – 1,2 mld. EUR, 2014 – 2020 – 1,4 mld. EUR).

Legislatíva EÚ umožňuje presun finančných prostriedkov v prospech BSK v objeme maximálne 15 % pôvodnej alokácie pre zvyšok Slovenska, t. j. **1,575 mld. EUR**. Takýto vysoký presun do BSK nie je považovaný za dôvodný, nakoľko väčšina navýšených investícií v BSK sa musí nasmerovať výlučne do cieľov 1 a 2 (pre prvých 5 % platí tematická koncentrácia 85 % na ciele 1 a 2, pre dodatočných 10 % platí povinnosť alokovať tieto zdroje výlučne do cieľa

³ Celková alokácia pre BSK bude závisieť od vykonaných presunov medzi fondami

1 a 2). Tieto investície môžu chýbať na zaostávajúcom území Slovenska. Zároveň sa navrhuje, aby uvedený presun bol vykonaný iba za predpokladu, že prijímatelia z BSK sa budú podieľať vyšším spolufinancovaním projektov v porovnaní s programovým obdobím 2014 – 2020.

Rozhodnutie č. 2: Presun 811,7 mil. EUR, t. j. 10 % z alokácie SR v programe EFRR do alokácie SR v KF. Legislatíva EÚ umožňuje transfer v objeme maximálne 20 % pôvodnej alokácie fondu.

Rozhodnutie č. 3: Presun 240,4 mil. EUR, t. j. 10 % z alokácie SR v programe ESF+ do alokácie SR v KF. Legislatíva EÚ umožňuje transfer v objeme maximálne 20 % pôvodnej alokácie fondu.

Zdôvodnenie rozhodnutí č. 2 a č. 3:

- **Bez tohto presunu, by alokácia KF na roky 2021 - 2027 pre SR klesla o 61 %, a to zo 4,168 mld. EUR (2014 – 2020) na 1,613 mld. EUR (2021 – 2027).** Z KF sa financujú priority cieľa 2 politiky súdržnosti, najmä v oblasti životného prostredia a cieľa 3 politiky súdržnosti, najmä v oblasti TEN-T dopravných prepojení, pričom podľa nariadenia EÚ je potrebné rozdeliť zdroje KF „primerane“ medzi TEN-T dopravnú infraštruktúru a ciele v oblasti životného prostredia.
- **Životné prostredie (cieľ 2)** – podpora z KF by mala smerovať do oblastí, v rámci ktorých musí Slovensko plniť požiadavky európskej environmentálnej legislatívy (smerníc a nariadení), pričom vo viacerých oblastiach hrozia SR (alebo už prebiehajú) tzv. „infringementy“ – konania pre neplnenie si záväzkov voči EÚ spojené s následnými finančnými sankciami. Zároveň ide o oblasti, kde je potrebné realizovať aktivity v rámci celého Slovenska, teda aj na území BSK, a to:
 - *Adaptačné opatrenia na zmenu klímy*
 - *Zlepšenie kvality vôd a stavu v čistení odpadových vôd* a zásobovaní vodou
 - *Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo*
 - *Zlepšenie ochrany prírody a biodiverzity*
 - *Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží*
 - *Zlepšenie kvality ovzdušia*
 - *Multimodálna mestská mobilita*
- **Doprava (cieľ 3)** – podpora z KF by mala smerovať na financovanie kľúčových infraštruktúrnych projektov v oblasti rozvoja diaľnic (D1, D3) a hlavných železničných TEN-T koridorov, čo priamo napomáha plneniu záväzku, ktorý vyplýva z nariadenia EÚ č. 1315/2013.
 - **Len na dobudovanie kritických úsekov diaľnic je potrebných 1 590 mil. EUR** (chýbajúce úseky D3 a posledný nedokončený úsek D1 v časti medzi Bratislavou a Košicami: Turany-Hubová).
 - **KF je jediný nástroj EÚ financovania diaľnic – nemožnosť financovať v rámci Fondu obnovy + minimálna možnosť realizovať projekty cestnej infraštruktúry z**

nástroja na prepájanie Európy (CEF) (resp. možnosť realizácie len vo veľmi obmedzenej miere – v PO 2014 – 2020 to bolo max. 10 % národnej obálky).

- **Požiadavka na modernizáciu TEN-T železničných koridorov – 809 mil. EUR** (modernizácia úsekov na trati Žilina – Košice, rekonštrukcia uzlov Žilina a Bratislava, zabezpečenie interoperability tratí základnej siete TEN-T vo vzťahu k Rakúsku).

V prípade transferu z ESF+ bolo brané do úvahy, že ESF bolo výrazne navýšené v rámci obdobia 2014 – 2020 – navrhované využitie realokovaných zdrojov na COVID vo výške **391 mil. EUR** (tzn. 53 % z presunov išlo na navýšenie ESF), ako aj dodatočných zdrojov z REACT-EU na obdobie 2014 – 2020 vo výške **509 mil. EUR** priamo do ESF (65 % celkovej alokácie React EU) a tiež **24 mil. EUR** do FEAD.

Navrhované rozdelenie alokácie ESF+ bude pomerné podľa alokácií začiatku programového obdobia 2014 – 2020 po prerozdelení výkonnostnej rezervy v roku 2018, so zohľadnením pravidiel vyplývajúcich z legislatívy EÚ pre programové obdobie 2021 – 2027. Uvedené sa netýka PD SR, ale bude premietnuté pri príprave návrhu Operačného programu Slovensko.

Rozhodnutie č. 4: Presun 0 EUR, t. j. 0 % z alokácie SR v programoch EFRR, ESF+ do alokácie SR vo FST. Legislatíva EÚ umožňuje transfer v objeme maximálne 3 - násobku alokácie FST (z časti VFR).

Zdôvodnenie:

FST je novým fondom politiky súdržnosti. Narozdiel od fondov EFRR a ESF+, je alokácia FST určená len pre niektoré aktivity a len vo vybraných regiónoch. Analýza transformačného potenciálu územia slovenských regiónov bude definovaná v Pláne spravodlivej transformácie a vypracovaná do konca apríla 2021. Oprávneným územím je uhoľný región Hornej Nitry v Trenčianskom kraji a aktuálne prebieha analýza potenciálu území v Košickom kraji, Banskobystrickom kraji a BSK. Na príprave plánu spolupracuje MIRRI SR s konzultantmi PwC, ktorých poskytla EK v rámci technickej asistencie. Plán bude špecifikovať konkrétne územie s najvyšším transformačným potenciálom v rámci 4 potenciálne oprávnených regiónov. Alokácia FST sa skladá z 2 častí – časť VFR, ktorá je pre SR vo výške 201 mil. EUR a časť NGEU, ktorá je vo výške 258 mil. EUR. **Nenavrhuje sa navýšenie FST na úkor iných fondov, ale je potrebné koncentrovať sa na rýchlu implementáciu zdrojov FST prichádzajúcich z NGEU, ktoré musia byť zazmluvnené do roku 2023 a vyčerpané do r. 2026.** V budúcnosti však môže vzhľadom na komplementaritu EFRR s FST, ktorý by mal riešiť predovšetkým dôsledky transformácie prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, vzniknúť potreba transferu.

Rozhodnutie č. 5: Presun 0 EUR, t.j. 0 % z alokácie SR v programoch EFRR, ESF+ a KF do programov, ktoré sú priamo riadené EK. Legislatíva EÚ umožňuje SR presunúť maximálne 5 % alokácie politiky súdržnosti (maximálne 600 mil. EUR) napr. do programu Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF), Digitálna Európa, Horizon, Erasmus alebo Invest EU, ktoré riadi EK výlučne pre subjekty zo SR.

Zdôvodnenie:

- *SR nemá 100 % istotu, že k týmto zdrojom sa dostanú výlučne slovenské subjekty.*

- *Transfer je možné zvážiť neskôr v prípade potreby počas implementácie, resp. po vyjasnení otvorených otázok s EK.*
- *SR v aliancii s ďalšími štátmi vyjednáva, že časť alokácie PD SR a Operačného programu Slovensko bude môcť využiť na národné spolufinancovanie slovenských projektov, ktoré získajú granty z Digital Europe, Horizon a pod.*
- *SR sa vo vyjednávaniach 26,1 mld. EUR z rozpočtu EÚ sústredila na udržanie miery nezamestnanosti v alokačných kritériách Plánu obnovy a odolnosti SR, ktoré boli pod silným tlakom viacerých krajín. EK v prvotnom návrhu navrhla pre SR výrazne nižšiu alokáciu. Podľa pôvodného návrhu EK hrozila SR výrazne nižšia alokácia (len cca 4 mld. EUR). Na základe uvedeného sa navrhuje sústrediť sa teraz na navýšenie KF a nie presuny medzi RRF a politikou súdržnosti (keďže pre RRF sa podarilo vyjednať alokáciu v uspokojivej výške).*

Rozhodnutie č. 6: Vyčlenenie sumy na technickú pomoc pri riadení investícií z politiky súdržnosti 2021 – 2027 (náklady na riadenie a implementáciu fondov, publicita a informovanie a pod.) v zmysle maximálnych limitov uvedených v bode 3. „Spôsob aplikácie technickej pomoci“.

Prehľad alokácií vyčlenených na technickú pomoc (TP) po zohľadnení vyššie uvedených rozhodnutí:

Fond	Limit na TP v zmysle leg. EÚ	Max. podiel zdrojov alokovaných na TP (mil. EUR)
EFRR	3,5 %	255,7
ESF+	4,0 %	86,5
KF	2,5 %	66,6
FST	4,0 %	18,4
EÚS	7,0 %	15,6
ENRAF	6,0 %	1,0
SPOLU		443,8

Maximálna suma zdrojov na technickú pomoc v zmysle upravených alokácií na fondy v rámci všetkých fondov zahrnutých do PD SR je **443,8 mil. EUR**. Alokácia pre fondy politiky súdržnosti (EFRR, ESF+, KF, FST) predstavuje **427,2 mil. EUR**.

V prípade, ak by nedošlo k transferom medzi fondmi podľa vyššie uvedených rozhodnutí, maximálna suma zdrojov na technickú pomoc by zodpovedala pôvodným alokáciám na fondy, čo predstavuje v rámci všetkých fondov zahrnutých do PD SR **455,5 mil. EUR**, z toho alokácia pre fondy politiky súdržnosti (EFRR, ESF+, KF, FST) je na úrovni **439 mil. EUR**. Celková maximálna suma TP môže byť zmenená v závislosti od prípadných transferov vykonaných medzi fondami. Ide o **pokles o 21 % oproti programovému obdobiu 2014 – 2020**, kedy bola na tieto aktivity vyčlenená suma 557 mil. EUR. Ak by SR v rokoch 2021 – 2027 potrebovala rovnaký počet personálnych kapacít ako v období 2014 – 2020, potrebovali by sme **826 mil. EUR**. Platí princíp, že čím jednoduchšie pravidlá pre manažovanie týchto investícií SR uplatní, tým nižšie budú náklady na riadenie a administratívu fondov EÚ.

3. NÁVRH ROZDELENIA ALOKÁCIÍ Z POLITIKY SÚDRŽNOSTI 2021-2027 V SLOVENSKEJ REPUBLIKE PRE VYJEDNÁVANIE S EURÓPSKOU KOMISIOU

3.1 Metodika na prerozdelenie národnej alokácie

Napriek tomu, že SR má k dispozícii 3. najvyššiu alokáciu na obyvateľa spomedzi EÚ-27 z politiky súdržnosti 2021 – 2027, požiadavky/potreby na investičné aktivity v SR oprávnené na spolufinancovanie z rozpočtu EÚ sú výrazne vyššie ako sú dostupné zdroje. MIRRI SR oslovilo vecne zodpovedných partnerov so žiadosťou o návrh finančných požiadaviek/potrieb v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti 2021 – 2027. Na základe tejto žiadosti bola predložená **celková požadovaná suma investícií** v objeme viac ako **30 mld. EUR**. Vzhľadom na **dostupnú alokáciu SR z politiky súdržnosti 2021 – 2027** je možné pokryť zo zdrojov politiky súdržnosti 2021 – 2027 približne **40 %** z požadovanej sumy investícií, ktoré MIRRI SR predložili vecne príslušní partneri.

MIRRI SR preto spolu s MF SR vytvorili objektívne metodiky, na základe ktorej obodovali dôležitosť jednotlivých investícií (tzv. prioritizácia). Vo februári 2020 vytvorilo MF SR materiál „*Identifikácia priorít pre financovanie z prostriedkov politiky súdržnosti na obdobie 2021 – 2027*“ s cieľom prioritizácie navrhnutých priorít pre PD SR. MF SR tento dokument v júni 2020 aktualizovalo. Zároveň MIRRI SR v októbri 2020 navrhlo metodiku prioritizácie, ktorá prostredníctvom 8 kritérií hodnotí jednotlivé navrhnuté priority v PD SR. Tieto metodiky prioritizácie spracované MF SR a MIRRI SR majú obidve 50 % váhu na **výslednej metodike, prostredníctvom ktorej sa navrhuje požiadavky vo výške 30 mld. EUR prispôsobiť možnostiam národnej obálky fondov EFRR, KF a ESF+**.

Nižšie sú uvedené kritériá, prostredníctvom ktorých sú jednotlivé investičné aktivity posudzované a obodované. Pre objektívne prepojenie týchto metodík, boli body prepočítané pomerným spôsobom na rovnakú bázu 17 bodov. **V nadväznosti na vykonanie rozhodnutí, ktoré sú popísané v časti 2.2, slúži táto metodika na určenie výšky alokácie jednotlivých priorít** v rámci 5 cieľov politiky súdržnosti 2021 – 2027, pričom zohľadňuje legislatívne podmienky a východiská popísané v časti 2.1. Zároveň boli vzaté do úvahy aj predpokladané rozdelenie alokácií iných nástrojov, ako Plán obnovy a odolnosti SR, React-EU, FST, a tiež vykonané realokácie v rámci Covid opatrení (*navrhované využitie realokovaných zdrojov na COVID vo výške 391 mil. EUR (tzn. 53 % z presunov išlo na navýšenie ESF), ako aj dodatočných zdrojov z REACT-EU na obdobie 2014 – 2020 vo výške 509 mil. EUR priamo do ESF (65 % celkovej alokácie React EU) a tiež 24 mil. EUR do FEAD.*). Celkové alokácie cieľa 1 a cieľa 2 boli stanovená mierne nad povinný limit v zmysle tematickej koncentrácie EFRR, a to z dôvodu optimálnejšieho pokrytia potrieb ostatných cieľov.

Metodika MIRRI SR (október 2020)⁴	17 bodov	Metodika MF SR (IFP/ÚHP, jún 2020)	12,5 bodov
Kritérium 1: Priority Európskej komisie v zmysle prílohy D a Špecifických odporúčaní Rady pre Slovenskú republiku (de facto mandát EK na vyjednanie o investíciách SR z politiky súdržnosti 2021-2027)	3	Kritérium 1: Výsledok Analytického hierarchického procesu (AHP je technika na organizovanie a analýzu zložitých rozhodnutí založená na matematike a psychológii)	1,5
Kritérium 2: Priority Národného programu reforiem 2020	3	Kritérium 2: Priority (Národný Program Reforiem, Better Life Index, zdroje zaostávanie v ekonomickej výkonnosti) na úrovni tém	3
Kritérium 3: Priority Programového vyhlásenia vlády	3	Kritérium 3: Priority (NPR, Better Life Index, zdroje zaostávanie v ekonomickej výkonnosti) na úrovni opatrení	1
Kritérium 4: Priority samosprávy definované organizáciami, ktoré ich reprezentujú	3	Kritérium 4: Súlad s prílohou D a so Špecifickými odporúčaniami Rady pre Slovenskú republiku (de facto mandát EK na vyjednanie o investíciách SR z politiky súdržnosti 2021 - 2027)	3
Kritérium 5: Výsledok Analytického hierarchického procesu (AHP je technika na organizovanie a analýzu zložitých rozhodnutí založená na matematike a psychológii)	2	Kritérium 5: Skúsenosti	1,5
Kritérium 6: Opatrenie je nevyhnutné z hľadiska hroziaceho infringementu	1	Kritérium 6: Strategické ciele EÚ	1,5
Kritérium 7: Absorpčná kapacita - pomer žiadaných EÚ zdrojov voči alokácii na kód intervencie	1	Kritérium 7: COVID19 a Plán obnovy a odolnosti SR	1
Kritérium 8: Implementačná kapacita - pomer čerpaných zdrojov voči alokácii na kód intervencie	1		

3.2 Návrh postupu rozdelenia zdrojov politiky súdržnosti 2021 – 2027

Pre finalizáciu PD je potrebné, na základe rozhodnutí o transferoch popísaných v kapitole 2, vykonať rozdelenie alokácií na jednotlivé ciele politiky súdržnosti. Ďalej je potrebné, v

⁴ Korelácia metodík je na úrovni 45 %, najväčší rozdiel je spôsobený zahrnutím kritéria č. 3 v metodike MIRRI SR.

zmysle tabuľky uvedenej vo formulári PD (príloha II návrhu všeobecného nariadenia EÚ), rozdelenie alokácie na viac rozvinutý región (Bratislavský kraj) a menej rozvinuté regióny (ostatné kraje SR). Aplikovaním rozhodnutí vlády SR a s využitím kritérií prioritizácie, ktoré sú uvedené v predchádzajúcich častiach tohto materiálu, sa navrhuje, aby alokácia z politiky súdržnosti 2021 – 2027 vyčlenená pre SR bola investovaná tak, ako je uvedené v tabuľke nižšie v bloku D.

Blok C pre porovnanie obsahuje investície z rozpočtu EÚ investované v SR prostredníctvom ďalších programov, ktoré sú kvôli porovnaniu spárované na 5 cieľov politiky súdržnosti 2021 – 2027. Upozorňujeme, že alokácie Plánu obnovy a odolnosti SR obsahujú indikatívne údaje, ktoré sa môžu výraznejšie líšiť od konečnej dohody medzi EK a SR.

Ak by SR vo vyjednávaniach s EK presadila tento návrh, v porovnaní s obdobím 2014 – 2020 by narástli investície z politiky súdržnosti 2021 – 2027 do oblastí Ekologickejšia Európa (+12 % kvôli potrebe uhlíkovo neutrálnych investícií) a Európa bližšie k občanom (+ 10 %), v prípade cieľa Sociálnejšia Európa (zvýšenie kvality ľudského kapitálu) by boli na rovnakej úrovni. K zníženiu investícií v porovnaní s obdobím 2021 – 2027 by došlo v oblastiach Inteligentnejšia a konkurencieschopnejšia Európa (- 32 %) a Prepojenejšia Európa (- 26 %).

Návrh ku dňu 22/04/21, do akých oblastí na Slovensku investovať zdroje z politiky súdržnosti 2021-2027
(vyplácanie prostriedkov potrvá do roku 2029, všetky sumy sú v mil. EUR v bežných cenách)

Cieľ / Priorita / Opatrenie	BLOK (A) Kohézna politika 2014-2020		Blok (B) Politika súdržnosti 21-27 - požiadavky partnerov					BLOK (C) Investície z ďalších programov EU, o ktorých Vláda SR rozhodla v r. 2020 alebo rozhodne v r. 2021 a 2022						BLOK (D) Kohézna politika 2021-2027 - návrh k 07/04/21									
	2014-2020 rozdelenie k 25/1/21	Porovnanie 2021-2027 vs 2014-2020	Spolu	EFRR	KF	EFRR+KF	ESF+	Realokácie v Politike súdržnosti 14-20 (CRII)	Alokácia REACT-EU (14-20)	Alokácia Plánu obnovy (RRF 21- 23) z 8.3.2021	Just Transition Fund (21-23 aj 21-27)	Alokácia CAP 21-27 (Spoločná poľnohos. politika)	Povinný presun z Politiky súdržnosti 21-27 do CEF 21-27	Kohézna politika 21- 27 spolu (D= D1+D2+D3)	% zmena oproti požiada vke	EFRR (D1)	z toho MRR	z toho VRR	KF (D2)	ESF+ (D3)	z toho MRR	z toho VRR	+ národné spolufin ancovani e
OBJEM INVESTÍCIÍ Z EÚ	13 566	-6%						1 105	780	6 155	459	4 924	497	12 817		7 305,6	6 562,5	743,1	2 665,2	2 163,9	1 943,8	220,1	3 625,1
VII) ROZDELENIE ALOKÁCIE 3 FONDŮV POLITIKY SÚDRŽNOSTI 21-27 PODĽA PRAVIDIEL EU, METODIKY MIRI SR a MF SR (EFRR, KF, ESF+, bez technickej pomoci)			27 214	19 708	4 499	24 207	3 007							11 726	-57%	7 050	6 333	717	2 599	2 077	1 866	211	3 298
1 INTELIGENTNEJŠIA A KONKURENCIESCHOPNEJŠIA EURÓPA	2 898,4	-32%	8 722,0	8 722,0	0,0	8 722,0	0,0	417,2	11,0	1 305,4	X			1 970,2	-77,41%	1 970,2	1 697,0	273,2	0,0	0,0			709,3
2 EKOLOGICKEJŠIA EURÓPA	3 563,2	+12%	6 750,1	4 461,1	2 289,0	6 750,1	0,0	51,0	106,8	1 670,0	X			3 999,1	-40,75%	2 699,8	2 309,5	390,3	1 299,3	0,0			1 222,3
3 PREPOJENEJŠIA EURÓPA	3 016,1	-26%	4 960,0	2 750,0	2 210,0	4 960,0	0,0	0,0	0,0	500,0			497,2	2 218,5	-55,27%	919,2	898,5	20,7	1 299,3	0,0			419,0
4. SOCIÁLNEJŠIA EURÓPA	2 939,7	-0%	5 516,5	2 509,5	0,0	2 509,5	3 007,0	636,8	592,2	2 026,6				2 934,8	-46,80%	857,4	833,5	23,9	0,0	2 077,4	1 866,1	211,3	829,1
5 EURÓPA BLIŽŠIE K OBČANOM	547,9	+10%	1 265,0	1 265,0	0,0	1 265,0	0,0	0,0	21,0	0,0				603,3	-52,31%	603,3	594,3	8,9	0,0	0,0			118,3